

BIULETYN

nr 3

rok szkolny 2017/18

**SPECJALISTYCZNA PORADNIA
PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA
DLA DZIECI Z NIEPOWODZENIAMI
EDUKACYJNYMI
w Krakowie**

ul. Św. Gertrudy 2

www.poradnia-psychologiczna.com

Drodzy Czytelnicy,

Biuletyn naszej Poradni adresowany jest do rodziców dzieci w wieku szkolnym, a także do pedagogów, nauczycieli, wychowawców oraz dyrektorów placówek oświatowych miasta Krakowa.

W niniejszym wydaniu przybliżamy zagadnienia związane z edukacją dzieci przybywających z zagranicy. Przypominamy także o ogólnych zasadach działania Poradni, aktualnie pracującej kadrze, kryteriach przyjmowania dzieci i rodziców oraz aktualnych wydarzeniach z życia Poradni.

Życzymy miłej lektury!

o NAS

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie istnieje od dnia 1 września 2012. Została przekształcona z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej dla Dzieci Dyslektycznych, działającej od 1993 roku. Jest ona publiczną placówką oświatowo - wychowawczą, która oferuje pomoc diagnostyczną i postdiagnostyczną dla uczniów krakowskich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Posiada także doświadczenie w kompleksowym wspomaganie szkół, oferuje pomoc dla pedagogów, nauczycieli i kadry kierowniczej.

Proponujemy dzieciom specjalistyczną diagnozę psychologiczno - pedagogiczną przyczyn ich trudności w nauce oraz indywidualne i grupowe zajęcia terapeutyczne. Specjaliści udzielają pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dzieciom z niepowodzeniami edukacyjnym, których przyczyną są: **specyficzne trudności w uczeniu się** (dysleksja rozwojowa), **inteligencja niższa niż przeciętna**, **zaburzenia komunikacji językowej** (niedokształcenie mowy o typie afazji, jąkanie) oraz **trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego**, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Priorytetem pracy Poradni jest udzielanie całościowej systemowej pomocy dziecku oraz rodzinie, poprzez diagnozę aktualnymi metodami badawczymi, specjalistyczną terapię prowadzoną od początku edukacji do jej zakończenia. Profesjonalna kadra pedagogiczna dysponuje najnowszym warształem diagnostyczno - terapeutycznym oraz może służyć pomocą przez cały okres edukacji dziecka.

Nasza Poradnia mieści się przy ul. Św. Gertrudy 2. Zlokalizowana jest na

obszarze Dzielnicy I Kraków - Stare Miasto, w samym centrum miasta, przy głównym trakcie komunikacyjnym. Lokalizacja placówki i łatwość w dojeździe do niej umożliwia szybsze dotarcie dzieci i rodziców na badania i zajęcia z każdego punktu w Krakowie.

KRYTERIA PRZYJMOWANIA DZIECI I RODZICÓW

W naszej Poradni dzieci przyjmowane są na prośbę rodziców.

Rejestracja odbywa się telefonicznie lub osobiście w sekretariacie Poradni, od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 19.00.

Kryteria przyjmowania dzieci:

- dzieci przejawiające trudności w nauce o dużym nasileniu;
- dzieci z zaburzoną komunikacją językową;
- dzieci przybywające z zagranicy i z mniejszości narodowych;

Etapy diagnozy:

- zespół diagnostyczno-konsultacyjny: podczas indywidualnego spotkania z Rodzicami prowadzonego przez psychologa lub pedagoga dokonuje kwalifikacji na badania diagnostyczne lub do pracy terapeutycznej;
- odpowiednia diagnoza pedagogiczna, psychologiczna, logopedyczna.

Rodzic zgłaszający się na konsultację powinien przynieść:

- ✓ opinię ze szkoły – od wychowawcy dziecka lub nauczycieli uczących;
- ✓ świadectwa szkolne;
- ✓ PESEL dziecka;
- ✓ dokumentację wcześniejszych badań psychologicznych, pedagogicznych i logopedycznych;
- ✓ dokumentację badań medycznych, jeżeli dziecko pozostaje w specjalistycznej opiece lekarskiej;
- ✓ zeszyty przedmiotowe i prace pisemne dziecka.

NASZA KADRA w roku szkolnym 2017/18

- **mgr Małgorzata Niewodowska:** pedagog specjalny, surdopedagog, dyrektor Poradni
- **mgr Małgorzata Mosur:** psycholog, wicedyrektor Poradni
- **mgr Jolanta Bień:** pedagog specjalny
- **mgr Maria Borczyk-Suchowska:** psycholog
- **mgr Magdalena Biłan-Brozenbach:** psycholog
- **mgr Anna Duda:** psycholog
- **mgr Agnieszka Gadecka-Tomasik:** psycholog
- **mgr Katarzyna Gorzko:** pedagog specjalny
- **mgr Małgorzata Karakuszcza:** pedagog specjalny
- **mgr Urszula Majcher-Legawiec:** pedagog, doradca metodyczny ds. wielokulturowości
- **mgr Marta Masłowska:** psycholog, pedagog
- **mgr Magdalena Natanek:** pedagog
- **mgr Katarzyna Noster-Tryba:** pedagog, logopeda
- **mgr Anna Paluch:** psycholog, logopeda
- **mgr Jolanta Radoń:** pedagog
- **mgr Szymon Rozmus:** pedagog
- **mgr Bożena Ruta:** logopeda
- **mgr Katarzyna Samborska:** psycholog
- **mgr Dorota Sarna:** psycholog
- **mgr Beata Sroka:** psycholog
- **mgr Beata Tchorzewska:** pedagog specjalny

UCZNIOWIE PRZYBYWAJĄCY Z ZAGRANICY

Od kilku lat nasza Poradnia zajmuje się wspieraniem uczniów przybywających z zagranicy. To bardzo zróżnicowana grupa. Są wśród nich dzieci imigrantów, repatriantów, uchodźców, dzieci z małżeństw wielonarodowych mieszkających w Polsce, z mniejszości narodowych, a także Polaków powracających z zagranicy.

Nasze działania ukierunkowane są w sposób szczególny na poszerzenie oferty dostosowanej do wyżej wymienionej grupy dzieci, ich rodziców i nauczycieli. Pracownicy poszerzają doskonalenie zawodowe dotyczące tego tematu, aby jak najlepiej sprostać oczekiwaniom. Poradnia nawiązała liczne kontakty, uczestnicząc w tworzącej się sieci współpracy na rzecz dzieci z doświadczeniem migracyjnym. Nasze działania w tym zakresie są zgodne z wytycznymi Małopolskiego Kuratorium Oświaty i Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Krakowa.

Nawiązaliśmy kontakty ze Stowarzyszeniem „Eurostudent”, British International School of Cracow (BISC), jak też z Katedrą Języka Polskiego jako Obcego. Współpracujemy także z Instytutem Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach wymiany doświadczeń z obszaru wielojęzyczności i wielokulturowości.

Z roku na rok zwiększa się liczba uczniów przybywających z zagranicy, których obejmujemy opieką. Pomoc oferowana przez naszych pracowników,

to porady i konsultacje odbywające się podczas regularnych dyżurów dla rodziców i nauczycieli, wielospecjalistyczna diagnoza, a także praca postdiagnostyczna (zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, ogólnorozwijające, terapeutyczne, m.in. wspomagające trudną nieraz adaptację). To także liczne rozmowy z rodzicami i nauczycielami na terenie Poradni i szkół.

Oferowane przez nas wsparcie obejmuje również szkolenia i warsztaty dotyczące omawianego tematu. Zrealizowaliśmy między innymi: warsztaty dla nauczycieli *Porozmawiajmy o powrotach Jak pomóc dziecku przybywającemu z zagranicy*, spotkania na terenie Poradni z pedagogami szkolnymi, wykłady oraz warsztaty poświęcone pomocy uczniom przybywającym z zagranicy; spotkanie z pedagogami z *Krakowskiego Stowarzyszenia Pedagogów Praktyków*, wykład i dyskusja: *„Jak pomóc dziecku przybywającemu z zagranicy. Rola szkoły i poradni psychologiczno – pedagogicznej w procesie jego adaptacji do nowej sytuacji społeczno – emocjonalnej i kulturowej w świetle obowiązujących przepisów”*.

Na terenie naszej Poradni działa punkt konsultacyjny, którego celem jest wszechstronna pomoc osobom przybywającym z zagranicy, w szczególności psychologiczna, prawna i organizacyjna.
oprac. redakcja

ZABURZENIA KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ A DWUJĘZYCZNOŚĆ

W wyniku dynamicznie zmieniającej się sytuacji geopolitycznej oraz częstych ruchów migracyjnych, obecność dziecka cudzoziemskiego lub pochodzącego z małżeństwa mieszanego zaczyna coraz mniej dziwić. W związku z tym dwujęzyczność (a nawet wielojęzyczność dziecięca) jest coraz powszechniejszym zjawiskiem przede wszystkim w dużych aglomeracjach miejskich na terenie całej Polski.

Dwujęzyczność zwana także bilingwizmem staje się z jednej strony darem dla jednostki oraz społeczności, z drugiej zaś wyzwaniem i zadaniem do podjęcia. Warto także pamiętać, że dwujęzyczności mogą współtowarzyszyć zaburzenia komunikacji językowej lub inne deficyty, które nie są z nią związane, ale wynikają z indywidualnego rozwoju dziecka.

Najnowsze badania nad zjawiskiem bilingwizmu dziecięcego wykluczają jakoby zaburzenia językowe wynikały lub były wzmacniane przez kontakt z dwoma językami. Amerykańska badaczka - Barbara Zurer Pearson podkreśla, że do tej pory nikt nie słyszał o dysbilingwii, która miałaby uniemożliwić nauczenie się dwóch języków. Zaznacza, że nie mają też nazwy trudności związane z nauką drugiego języka (Zurer Paerson 2013: 313).

Poruszony temat jest trudny do jednoznacznego rozstrzygnięcia. Z pewnością jednak problem bilingwizmu oraz towarzyszących temu zjawisku zaburzeń językowych powinien być rozpatrywany w kontekście indywidualnych przypadków. Wówczas należy uwzględnić zespół czynników współwystępujących, związanych z kondycją psychofizyczną dziecka, jego funkcjonowaniem poznawczym, ewentualnymi deficytami neuro-

anatomicznymi (tj. trwałe uszkodzenia mózgu, ubytek słuchu, afazja czy Zespół Downa), a także sytuacją społeczno-kulturową. Zdarza się jednak, że oddzielenie objawów wskazujących na zaburzenie komunikacji językowej od specyfiki mowy bilingwalnej nie jest takie proste.

Poruszając problem diagnozy dzieci dwujęzycznych warto zwrócić uwagę na zachowania językowe, które najczęściej mogą być mylone z zaburzeniami komunikacji językowej. Należy do nich m.in.:

- mieszanie języków (przełączanie z jednego języka na drugi w obrębie jednej wypowiedzi),
- dominacja jednego z języków (może być przyczyną słabych wyników w teście językowym).

Diagnostując zaburzenia komunikacji językowej, w kontekście bilingwizmu, wiele mówi się o SLI¹. Dlatego też warto zwrócić uwagę na sygnały niepokojące, które nie są skutkiem li tylko sytuacji dwujęzyczności, czyli zanurzenia w dwóch lub większej ilości języków. Można do nich zaliczyć:

- uporczywy i nawracający problem z wybraną konstrukcją zdaniową, która w przypadku dziecka jednojęzycznego również budzi niepokój,
- opóźnienie rozwoju dominującego języka dziecka
- trudności z opanowaniem artykulacji niektórych głosek języka polskiego (np. głosek dźwiękowych oraz zwarto-szczelinowych),
- rozumienie przekazów językowych jedynie z kontekstu,
- mały zasób słownictwa,

---

¹ Skrót SLI (Specific Language Impairment) jest definiowane jako specyficzne zaburzenie rozwoju językowego.

- używanie przede wszystkim pojedynczych wyrazów i równoważników zdań,
- trudności z opowiadaniem o minionych zdarzeniach,
- niechętnie słuchanie czytanych tekstów,
- brak lub mała liczba samodzielnie sformułowanych pytań,
- kłopoty z przyjęciem i respektowaniem reguł społecznych

(por. Cieszyńska: 2012, 67-81).

Zatem jeśli dziecko ma trudności z opanowaniem jednego systemu językowego, pojawia się pytanie; czy należy kontynuować naukę drugiego, a może i trzeciego języka ze względu na obowiązek szkolny lub sytuację rodzinną? Doświadczenia naukowców związane z pracą z francusko-angielskimi dziećmi dwujęzycznymi cierpiącymi na specyficzne zaburzenia językowe (SLI: Specific Language Impairment) pokazują, że dzieci te są zdolne do nauki więcej niż jednego języka. Na takim też stanowisku stoją amerykańscy badacze (Zurer Paerson: 2013, 314), którzy podkreślają, że dzieci dwujęzyczne z zaburzeniami komunikacji językowej są w stanie nabyć więcej niż jeden język jednocześnie albo jeden po drugim.

Nie ulega wątpliwości, iż jest to teza bardzo optymistyczna. Takie przekonanie motywuje i zachęca do podjęcia edukacji bilingwalnej - nawet w przypadku stwierdzenia u dziecka zaburzeń komunikacji językowej. Jednak

wyduje się ono dość radykalne i nie powinno zdominować trzeźwej oceny indywidualnej sytuacji dziecka: jego kondycji psycho-fizycznej, rodzinnej oraz aktualnych potrzeb. W takiej sytuacji zarówno rodzic, jak i terapeuta winien kierować się przekonaniem, iż nadrzędnym celem jest przede wszystkim dobro dziecka, a nie jego dwujęzyczność. Dlatego decyzja o rozpoczęciu edukacji dwujęzycznej u dzieci z zaburzeniami mowy i języka powinna być gruntownie przemyślana oraz skonsultowana ze specjalistami.

Bibliografia

- Baumgartner B., (2008), *Przeżyć dwujęzyczność. Jak wychować dziecko dwujęzyczne*, Gdańsk.
- Cieszyńska J., (2012), *Rozwój mowy polskich dzieci na obczyźnie - zjawiska normatywne czy zaburzenia rozwojowe?* [w:] *Diagnoza różnicowa zaburzeń komunikacji językowej*, Nowa Logopedia Tom 3.
- Kainacher K., (2007), *Dziecko w środowisku dwujęzycznym i jego komunikacja międzykulturowa*, Kraków.
- Kania M., (2013), *Wpływ wybranych czynników na rozwój dwujęzyczności dzieci*, „Języki obce w szkole”, nr 3.
- Zurer Pearson B., (2013), *Jak wychować dziecko dwujęzyczne. Poradnik dla rodziców (i nie tylko)*, Poznań.

mgr Barbara Kyrk

logopeda

lektor języka polskiego jako obcego

KIM JEST I CZYM SIĘ ZAJMUJE DORADCA METODYCZNY DO SPRAW WIELOKULTUROWOŚCI

1 lutego 2018 roku Prezydent Miasta Krakowa powierzył obowiązki doradcy metodycznego ds. wielokulturowości Urszuli Majcher-Legawiec i wskazał naszą Poradnię jako placówkę, w której te obowiązki będą realizowane. Kim jest i czym się będzie zajmował doradca metodyczny ds. wielokulturowości?

Podstawa prawna

Doradztwo jest ważnym instrumentem zapewniającym jakość nauczania w szkołach w Krakowie i realizowane jest na podstawie ogólnego prawa oświatowego, m. in. na podstawie [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013, poz. 199 z późn. zm.) – przyp. red.], Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli oraz - w przypadku doradcy metodycznego ds. wielokulturowości w Krakowie - zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa Nr 159/2018 z dnia 24.01.2018 roku. Szerszym kontekstem, tak prawnym jak i organizacyjnym, jest nowy model kompleksowego wspierania szkół, realizowany przede wszystkim przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Kontekst pracy doradcy ds. wielokulturowości

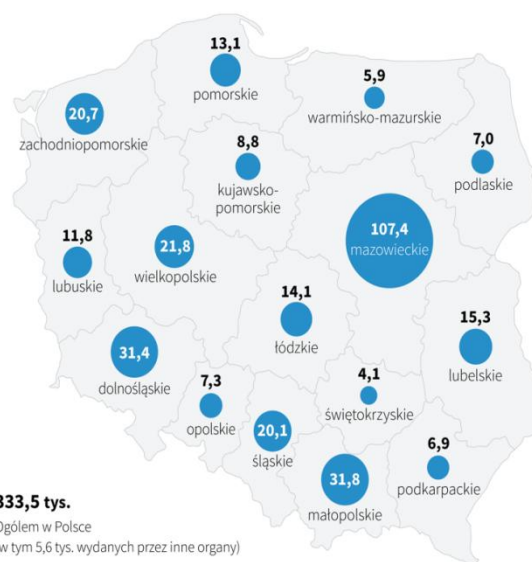
W ostatnich latach Polska stała się celem migracji różnych grup zawodowych z wielu krajów europejskich i pozaeuropejskich. Jak podają Polska Agencja Prasowa (20.03.2018), w marcu 2017

roku około 333 tysięcy obcokrajowców posiadało ważne dokumenty uprawniające do pobytu w Polsce. Najwięcej cudzoziemców osiedla się w Warszawie. Drugim, najczęściej wybieranym miastem jest Kraków, a zaraz za nim Wrocław.

Cudzoziemcy w Polsce

LICZBA CUDZOZIEMCÓW POSIADAJĄCYCH WAŻNE DOKUMENTY UPRAWNIAJĄCE DO POBYTU W POLSCE

Dane w tysiącach - dokumenty wydane przez wojewodów*

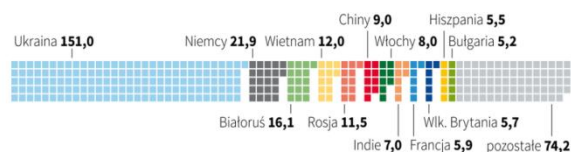

333,5 tys.

Ogółem w Polsce
(w tym 5,6 tys. wydanych przez inne organy)

STRUKTURA NARODOWOŚCIOWA CUDZOZIEMCÓW Z PRAWEM POBYTU

Dane w tysiącach, wg kraju pochodzenia*

*Dane UdSC nie uwzględniają osób przebywających w Polsce na podstawie wiz

Źródło: Urząd do Spraw Cudzoziemców (UDSC)

Wraz z rodzicami migrują dzieci. Jak wynika z danych Systemu Informacji Oświatowej (SIO) za rok 2017 w Krakowie prawie 2500 uczniów to uczniowie cudzoziemscy. Najwięcej z nich (ponad 700) uczy się w szkołach podstawowych. Drugą najliczniejszą grupę stanowią ucący się w szkołach policealnych dorośli (około 600 osób). Dynamikę zjawiska migracji w

krakowskich szkołach ilustruje wykres przygotowany przez Dyrektora Wydziału Edukacji, panią Annę Korfel-Jasińską i przedstawiony podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu "Otwarty Kraków" powołanego przez Prezydenta Miasta Krakowa.

Źródło: Kształcenie uczniów i słuchaczy cudzoziemskich w gminie miejskiej Kraków. Prezentacja przygotowana przez Wydział Edukacji UMK na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu "Otwarty Kraków" powołanego przez Prezydenta Miasta Krakowa

"Otwarty Kraków"

Wspomniany wcześniej Zespół Interdyscyplinarny powołany został zarządzeniem Prezydenta Miasta w sierpniu 2017 roku w celu wypracowania koncepcji, pomysłów i rozwiązań na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”, przyjętego uchwałą Rady Miasta we wrześniu 2016 roku i określającego, jakie działania miasto powinno podjąć, aby budować społeczeństwo otwarte, czyli takie, które łączy mniejszości narodowe i etniczne oraz cudzoziemców w nurt wspólnego życia oraz wykorzystuje pozytywny potencjał wynikający z wielokulturowości i różnorodności. W projektowaniu tych działań szczególną uwagę poświęcono edukacji. Z myślą o wsparciu kompetencji nauczycieli w nowej rzeczywistości szkolnej, przygotowano w Krakowie różne formy wsparcia finansowego i merytorycznego, w tym między innymi:

- refundację poniesionych kosztów kształcenia - dofinansowanie do studiów w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego oraz edukacji wielokulturowej/międzykulturowej,
- konferencje i szkolenia (np. *Otwarty Kraków* - luty 2017 i *Edukacja wobec migracji - język, kultura, tożsamość* - wrzesień 2017),

- wskazanie szkoły specjalizującej się w edukacji wielokulturowej społeczności szkolnej (jest to Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 18 przy ulicy Senatorskiej 35),
- powołanie doradcy metodycznego ds. wielokulturowości.

Zadania doradcy metodycznego ds. wielokulturowości w Krakowie

Zgodnie z przywołanym wcześniej rozporządzeniem w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli, do zadań nauczyciela-doradcy metodycznego należy w szczególności wspomaganie nauczycieli oraz rad pedagogicznych w:

- 1) planowaniu, organizowaniu i badaniu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego;
- 2) opracowywaniu, doborze i adaptacji programów nauczania;
- 3) rozwijaniu umiejętności metodycznych;
- 4) podejmowaniu działań innowacyjnych.

Doradca metodyczny udziela indywidualnych konsultacji, prowadzi zajęcia edukacyjne, zajęcia otwarte oraz warsztatowe, organizuje inne formy doskonalenia wspomagające pracę dydaktyczno-wychowawczą nauczycieli oraz organizuje i prowadzi sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek. W przypadku doradcy ds. wielokulturowości zadania te obejmują następujące obszary:

1. doradztwa przedmiotowego w zakresie nauczania języka polskiego jako języka edukacji (drugiego),
2. doradztwa problemowego, interdyscyplinarnego,
3. doradztwa zespołowego, adresowanego do rad pedagogicznych, dyrektorów szkół oraz innych zespołów, np. zadaniowych,

4. doradztwa personalnego polegającego na pracy indywidualnej z nauczycielami,
5. doradztwa warsztatowego, opartego przede wszystkim na prowadzeniu i omawianiu lekcji otwartych, które są realizowane w szkole przy ulicy Senatorskiej 35 w Krakowie.

Doświadczenie doradcy metodycznego ds. wielokulturowości

Urszula Majcher-Legawiec jest nauczycielem mianowanym, uczącym od 28 lat, w tym od 15 języka polskiego jako obcego/drugiego. Pracowała w szkołach samorządowych oraz jako nauczyciel akademicki, między innymi na Uniwersytecie Jagiellońskim i uniwersytecie w Lizbonie, gdzie uczyła języka polskiego jako obcego oraz kultury polskiej. Jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu "Otwarty Kraków", wojewódzkim ekspertem i trenerem wspomagania Ośrodka Rozwoju Kompetencji Edukacyjnych, współpracownikiem Centrum Badań nad Edukacją i Integracją Migrantów Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz prezesem Fundacji Wspierania Języka i Kultury Polskiej im. Mikołaja

Reja. Jest autorem i współautorem materiałów dydaktycznych publikowanych na platformie www.speakapps.eu oraz www.popolscepopolsku.edu.pl, dwóch podręczników do nauczania języka i kultury polskiej dla obcokrajowców oraz kilkunastu artykułów naukowych.

Kontakt w sprawie doradztwa

Specjalistyczna Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi, ul. św. Gertrudy 2, 31-046 Kraków, tel. (12) 4224383 lub +48 660637312; e-mail: pppddd@op.pl lub bezpośrednio: u.legawiec.poradnia@gmail.com

Kontakt w sprawie lekcji otwartych

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 18 w Krakowie, ul. Senatorska 35, 30-106 Kraków, tel.: 12 430-00-25, 12 421-96-45, 12 427-05-63; e-mail: sekretariat@zso18.krakow.pl

Urszula Majcher-Legawiec
Specjalistyczna Poradnia
Psychologiczno-Pedagogiczna
dla Dzieci z Niepowodzeniami
Edukacyjnymi

FORMY POMOCY DLA DZIECI PRZYBYWAJĄCYCH Z ZAGRANICY W ŚWIELE NAJNOWSZYCH PRZEPISÓW PRAWA

Niezależnie czy dziecko rozpoczynające naukę szkolną w polskim systemie edukacyjnym posiada obywatelstwo naszego kraju czy też nie przysługuje mu szereg form wsparcia. Zgodnie z art. 165 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 60) oraz rozporządzeniem z 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1634 i 1655) umożliwiono organom prowadzącym szkoły publiczne i niepubliczne tworzenie oddziałów przygotowawczych dla osób przybywających z zagranicy.

Oddział ten tworzony jest w szkole, w której uczniowie realizują naukę zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Jest on adresowany dla osób niebędących oraz będących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jak również wykazują zaburzenia w komunikacji oraz trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, co wymaga dostosowania procesu i organizacji kształcenia do ich potrzeb i możliwości edukacyjnych.

Co ważne, na wniosek rodzica, za zgodą organu prowadzącego szkołę, w której utworzono oddział, w ramach posiadanych

środków, mogą do niego uczęszczać uczniowie również innej szkoły. Decyzję o zakwalifikowaniu poszczególnych uczniów do oddziału przygotowawczego podejmuje zespół, w skład którego wchodzi dwóch nauczycieli oraz pedagog lub psycholog.

W oddziale przygotowawczym dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych odpowiednio dla klas:

- 1) I- III szkoły podstawowej;
- 2) IV- VI szkoły podstawowej;
- 3) VII i VIII szkoły podstawowej;
- 4) I i II liceum ogólnokształcącego, klas I- III technikum i branżowej szkoły I stopnia;
- 5) III i IV liceum ogólnokształcącego i klas III- V technikum.

Zajęcia edukacyjne są tam prowadzone przez nauczycieli poszczególnych zajęć edukacyjnych, którzy mogą być wspomagani przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia zatrudnioną w charakterze pomocy nauczyciela przez dyrektora szkoły. Pomocy tej udziela się nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy. Nauczanie jest prowadzone według realizowanych w

szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

Według rozporządzenia na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych w oddziale przygotowawczym przewiduje się w szkolnym planie nauczania następującą liczbę godzin:

- 1) w szkole podstawowej dla klas I– III – nie mniejszą niż 20 godzin tygodniowo;
- 2) w szkole podstawowej dla klas IV– VI – nie mniejszą niż 23 godziny tygodniowo;
- 3) w szkole podstawowej dla klas VII i VIII – nie mniejszą niż 25 godzin tygodniowo;
- 4) w szkole ponadpodstawowej – nie mniejszą niż 26 godzin tygodniowo.

W ramach powyższego wymiaru godzin w oddziale prowadzi się naukę języka polskiego według programu nauczania opracowanego na podstawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców w wymiarze nie niższym niż 3 godziny tygodniowo. Liczba uczniów w oddziale przygotowawczym nie może przekraczać 15 osób. Nauka ucznia trwa do zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w roku szkolnym, w którym uczeń został zakwalifikowany do tego oddziału. W zależności od postępów w nauce i potrzeb edukacyjnych ucznia okres nauki może zostać skrócony albo przedłużony nie więcej niż o jeden rok szkolny.

Niestety oddziału przygotowawczego nie organizuje się w szkołach artystycznych, szkołach specjalnych, szkołach sportowych, szkołach mistrzostwa sportowego i szkołach dla dorosłych. Ustawodawca przewiduje również inne formy wsparcia uczniom przybywającym z zagranicy, którzy nie znają języka

polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki niezależnie od posiadanego obywatelstwa polskiego. Chodzi o organizowaną w szkole dodatkową, bezpłatną naukę języka polskiego w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego.

Tego typu zajęcia są prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż 2 godziny tygodniowo.

W odniesieniu do uczniów z tejże grupy osób, co do których nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z danego przedmiotu stwierdzi konieczność uzupełnienia różnic programowych, organ prowadzący organizuje w szkole dodatkowe zajęcia wyrównawcze. Są one prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze jednej godziny tygodniowo. Łączny wymiar godzin zajęć wyrównawczych oraz dodatkowych z języka polskiego jako obcego, nie może być wyższy niż 5 godzin tygodniowo w odniesieniu do jednego ucznia.

Dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju ich pochodzenia działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości mogą organizować w szkole naukę języka i kultury kraju pochodzenia, jeżeli do udziału w tym kształceniu zostanie zgłoszonych co najmniej 7 osób. Łączny wymiar takich zajęć nie może przekraczać 5 godzin lekcyjnych tygodniowo. Dla uczniów-cudzoziemców niedostatecznie znających język polski, polską kulturę i tradycję oraz krótko uczęszczających do polskiej szkoły wprowadzono ułatwienia polegające m.in. na przygotowaniu arkuszy

egzaminacyjnych dostosowanych do potrzeb ucznia, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu oraz na wykorzystaniu na egzaminie odpowiednich środków dydaktycznych (np. słownika dwujęzycznego) oraz odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminów.

Jeśli uczeń obywatel polski w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu, był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną, może do niego przystąpić w warunkach dostosowanych do jego potrzeb

edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających odpowiednio z rodzaju tych trudności, zaburzeń lub sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej.

Co ważne, uczniowie przybywający do Polski z obcego systemu edukacji nie muszą nostryfikować świadectw uzyskanych za granicą. Wyjątkiem są szkoły policealne, do których są przyjmowani słuchacze na podstawie dokumentu stwierdzającego posiadanie wykształcenia średniego, które musi być uznane lub potwierdzone.

Źródło: men.gov.pl
oprac. Szymon Rozmus, pedagog

ZAPROSZENIE NA ...

 Kraków

Spotkanie dla dyrektorów szkół i pedagogów szkolnych

**WŁĄCZ
RÓŻNORODNOŚĆ.**

**WIELOKULTUROWOŚĆ
W POLSKIEJ SZKOLE.
JESTEM NA TAK!**

12 KWIETNIA 2018

GODZ. 10.00 - 12.00

Aula I Liceum Ogólnokształcącego
im. Bartłomieja Nowodworskiego
w Krakowie, Plac Na Groblach 9

Organizator:

SPECJALISTYCZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA
DLA DZIECI Z NIEPOWODZENIAMI EDUKACYJNYMI W KRAKOWIE

UL. ŚW. GERTRUDY 2

WWW.PORADNIA-PSYCHOLOGICZNA.COM

Kraków

PROGRAM

10.00 – 10.15

Otwarcie spotkania przez Dyrektora
SPPPDDZNE mgr Małgorzatę Niewodowską

10.15 – 10.35

Wielokulturowość w świetle polskiego prawa
oświatowego - mgr Małgorzata Niewodowska

10.35 – 10.55

Doświadczenia związane z pracą z dziećmi
przybywającymi z zagranicy w kontekście
pracy poradni psychologiczno - pedagogicznej
- mgr Małgorzata Mosur

10.55 – 11.25

W sieci współpracy - o wspomaganiu pracy
nauczycieli uczących dzieci z doświadczeniami
migracyjnymi - mgr Dominika Bucko

11.25 – 11.55

Rola doradcy metodycznego do spraw
wielokulturowości w kontekście zadań
SPPPDDZE - mgr Urszula Majcher-Legawiec

11.55 – 12.00

Zakończenie spotkania przez Dyrektora
SPPPDDZNE mgr Małgorzatę Niewodowską

Rejestracja telefoniczna lub mailowa
trwa do dnia 11.04.2018 r.

 12 422 43 83 pppddd@op.pl.

Organizator:
SPECJALISTYCZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA
DLA DZIECI Z NIEPOWODZENIAMI EDUKACYJNYMI W KRAKOWIE
UL. ŚW. GERTRUDY 2
WWW.PORADNIA-PSYCHOLOGICZNA.COM

SIECI WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA W SPECJALISTYCZNEJ PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ DLA DZIECI Z NIEPOWODZENIAMI EDUKACYJNYMI W 2018 r.

W procesie wspomagania rozwoju szkół ważną rolę odgrywają sieci współpracy i samokształcenia. Stają się one coraz bardziej popularną metodą pracy. Korzystając z doświadczeń lat ubiegłych, a także wychodząc naprzeciw oczekiwaniom

nauczycieli SPPPDDZNE zamierza rozszerzyć tę formę wsparcia. W roku 2018 Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie planuje utworzyć następujące sieci współpracy i samokształcenia:

KONTYNUACJA SIECI Z POPRZEDNICH LAT:

Rodzaj sieci współpracy i samokształcenia.	Nazwa sieci współpracy i samokształcenia.	Imię i nazwisko koordynatora.
METODYCZNO-PROBLEMOWE	Dla nauczycieli, dyrektorów i szkolnych specjalistów - Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w klasach I-III szkoły podstawowej.	mgr Renata Flis doradca metodyczny
	Dla nauczycieli, dyrektorów i szkolnych specjalistów - Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w klasach IV – VIII i w szkole ponadpodstawowej.	mgr Urszula Grygier doradca metodyczny

	Dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Warsztat pracy nauczyciela w klasach I-III szkoły podstawowej.	mgr Wiesława Kubieniec
	Dla nauczycieli matematyki „matematyczna”. Grupa I: nauczyciele klas IV –VIII i gimnazjum. Grupa II: nauczyciele ze szkół ponadpodstawowych.	Powstanie sieci uzależnione jest od zainteresowania nauczycieli.
PROBLEMOWE	Dla nauczycieli uczących dzieci z doświadczeniem migracji, wielokulturowości i nauczycieli języka polskiego, jako obcego/drugiego. Grupa docelowa: Nauczyciele, specjaliści ze SP/gimnazjów i szkół ponadpodstawowych.	dr Dominika Bucko
	Dla nauczycieli i dyrektorów. Zaburzenia komunikacji językowej – afazja, mutyzm, jąkanie.	mgr Elżbieta Kawa mgr Izabela Jackowska
	Dla nauczycieli, dyrektorów i pedagogów szkolnych - Umiejętności coachingowe w organizacji efektywnej współpracy z rodzicami i dziećmi.	mgr Jarosław Ligęza
	Sieć ARS. Grupa docelowa: nauczyciele pełniący rolę Animatorów Rozwoju Szkół objętych wspomaganiami przez SPPPDZNE.	mgr Ewa Dybowicz
	Sieć ORS. Grupa docelowa: Organizatorzy Rozwoju Szkół SPPPDZNE.	mgr Ewa Dybowicz

**NOWE SIECI WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA
PLANOWANE PRZEZ SPPDDZNE W ROKU 2018:**

Rodzaj sieci współpracy i samokształcenia.	Nazwa sieci współpracy i samokształcenia.	Imię i nazwisko koordynatora.
METODYCZNO-PROBLEMOWE	NOWA SIEĆ: Dla dyrektorów szkół, do których uczęszczają dzieci z doświadczeniem migracji i wielokulturowości.	mgr Urszula Majcher-Legawiec doradca metodyczny
PROBLEMOWE	NOWA SIEĆ: Dla nauczycieli, dyrektorów i szkolnych specjalistów - Uczeń ze SPE w szkole ponadpodstawowej.	Powstanie sieci uzależnione jest od zainteresowania nauczycieli.
	NOWA SIEĆ: Prawo oświatowe w praktyce szkolnej. Grupa I: Nauczyciele Grupa II: Dyrektorzy Grupa III: Dyrektorzy pierwszej kadencji.	Powstanie sieci uzależnione jest od zainteresowania nauczycieli.
	NOWA SIEĆ: Dla psychologów pracujących w przedszkolach, szkołach i poradniach psychologiczno-pedagogicznych.	Powstanie sieci uzależnione jest od zainteresowania nauczycieli.

Praca w sieciach obejmuje warsztaty, wykłady dla uczestników sieci, a także dla nauczycieli spoza sieci. Uczestnicy mogą liczyć na konsultacje indywidualne i grupowe, wzajemną wymianę doświadczeń stacjonarnie i on-line, a także na terenie placówek. Sieci prowadzone są przez koordynatorów – nauczycieli z dużym doświadczeniem zawodowym. Nazwy planowanych sieci, a także zakres i tematyka ich aktywności mogą jeszcze ulec zmianie w zależności od rozpoznanych potrzeb uczestników. Formularze zgłoszenia do sieci współpracy i samokształcenia są dostępne na

stronie:

<http://www.poradnia-psychologiczna.com/wspomaganie/dobobrania>

Do sieci współpracy i samokształcenia można się zgłaszać przez cały rok.

Osoby zainteresowane współpracą w tych sieciach proszone są o wypełnienie formularza i przesłanie go na adres e-mail: joanna.markielowska@gmail.com z podaniem tematu korespondencji - SIECI.

Ewa Dybowicz – psycholog, koordynator merytoryczny SPPDDZNE do spraw wspomaganie rozwoju szkół.

**SPECJALISTYCZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNA
DLA DZIECI Z NIEPOWODZENIAMI EDUKACYJNYMI W KRAKOWIE
ul. ŚW. GERTRUDY 2**

Tel. 12 422 43 83; 660 637 312; sppeddzne@gmail.com; www.poradnia-psychologiczna.com

**Wspomaganie Rozwoju Szkół i Przedszkoli przez Specjalistyczne Poradnie Psychologiczno –
Pedagogiczne w Krakowie**

**FORMULARZ ZGŁOSZENIA
DO PRACY W SIECI WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA**

Nazwa i adres szkoły	
Imię i nazwisko dyrektora szkoły:	
Imię i nazwisko uczestnika sieci i jego specjalność :	
Nazwa wybranej sieci współpracy i samokształcenia :	<p>Proszę podkreślić nazwę sieci, w której Pani/Pan chce uczestniczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dla nauczycieli uczących dzieci z doświadczeniem migracji, wielokulturowości i nauczycieli języka polskiego jako obcego/drugiego (SP) • Zaburzenia komunikacji językowej – afazja, mutyzm i jąkanie (SP) • Umiejętności coachingowe w organizacji efektywnej współpracy z rodzicami i dziećmi. (SP) • Warsztat pracy nauczyciela w klasach I –III szkoły podstawowej (Przed) • Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej kl.I-III (SM-P) • Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej kl.IV-VIII (SM-P) • Dla nauczycieli Matematyki w klasach IV-VIII, Gim oraz Szkół Ponadpodstawowych (Przed) • Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w szkole ponadpodstawowej (SP) • Dla Dyrektorów szkół do których uczęszczają dzieci z doświadczeniem migracji (SM-P) • Prawo oświatowe w praktyce szkolnej (SP) • Dla specjalistów i psychologów pracujących w przedszkolach, szkołach i poradniach psychologiczno-pedagogicznych (SP)
Telefon kontaktowy do uczestnika sieci	
Email uczestnika sieci	

Data : .....

Pieczęć i podpis dyrektora : .....

Wypełniony formularz prosimy przesać skanem na adres mailowy joanna.markielowska@gmail.com

z dopiskiem „**WSPOMAGANIE ROZWOJU SZKÓŁ**”

SP- sieć problemowa , SM-P sieć metodyczno-problemowa, PRZED- sieć przedmiotowa

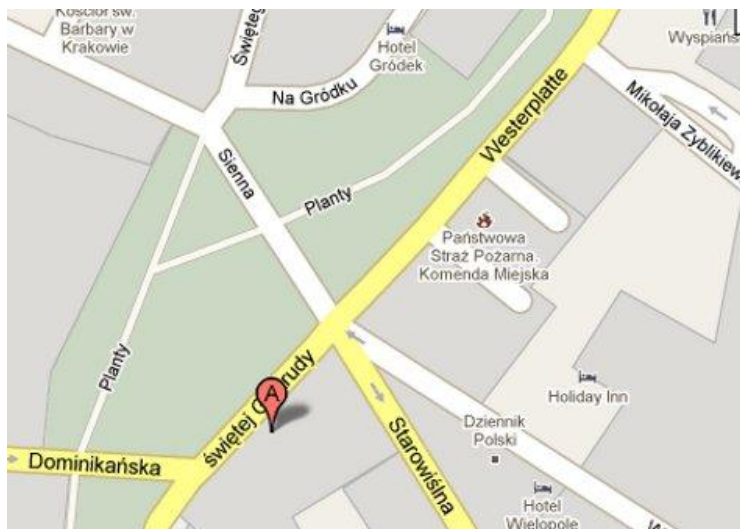
Z okazji Świąt Wielkanocnych
nauczycielom, rodzicom i uczniom
życzymy rodzinnych spotkań
przy wspólnym stole w niezwykłym czasie
radości Zmartwychwstania Pańskiego.

Małgorzata Niewodowska

Dyrektor Specjalistycznej Poradni
Psychologiczno- Pedagogicznej Dla Dzieci z
Niepowodzeniami Edukacyjnymi w Krakowie
wraz z Pracownikami

JAK DO NAS DOTRZEĆ?

TRAMWAJE 6, 8, 10, 13, 18 – przystanek „Św. Gertrudy”
TRAMWAJE 1, 3, 10, 24, 52 – przystanek „Poczta Główna”

*Poradnia czynna od poniedziałku do piątku
w godzinach od 8.00 - 19.00*

ZAPRASZAMY!

Więcej informacji na naszej stronie internetowej
www.poradnia-psychologiczna.com

Biuletyn opracowuje zespół redakcyjny w składzie:
mgr Małgorzata Niewodowska – dyrektor
mgr Magdalena Biłan- Brozenbach - psycholog
mgr Szymon Rozmus – pedagog

Adres redakcji:
Specjalistyczna Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna
Dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi
ul. św. Gertrudy 2
31 – 046 Kraków